

литературу уставног права и упознају се ближе са теоријом југословенског уставног права.

Корисност упоредног проучавања појединих грана права у социјалистичким земљама је неопходна и за теорију и за праксу, па би стога иницијативу за такво проучавање које овим делом показује Московски правни факултет, ваљало поздравити и зажелети да се на основу објективног упоредног проучавања системски појављују дела која би упоредно правним методом сажето приказала поједине гране права, указала на разлике и сличности као и истакла актуелне сложене проблеме у појединим гранама права и тиме с једне стране допринела свестранијем упознавању социјалистичког права а с друге некад олакшало налажење решења за сложене проблеме којима обилује и пракса и теорија свих грана права. Ако и нема потпуне сагласности у појединим гледиштима, сам дијалог и евентуална критичка анализа појединих гледишта, могла би бити од значајне користи како за евентуално мењање гледишта тако и за свестраније сагледавање актуелних проблема теорије и праксе појединих грана права у социјалистичким земљама.

Др Драгаиш Б. Денковић

INSTYTUCJE PRAWA ADMINISTRACYJNEGO EUROPEJSKICH PAŃSTW SOCJALISTYCZNYCH. *Praca respofowa pod redakcja Jerzego StaroŃciaka* Warszawa, Zakład narodowy imienia Ossolinskiх Wydawnictwo Polskiej akademii Nauk, 1973, str. 683.

Социјалистичка правна литература све више посвећује пажњу проучавању упоредног права. Овај зборник у редакцији проф. Старошћака а уз сарадњу истакнутих пољских правника са успехом удара темеље системском упоредном проучавању појединих институција управног права у европским социјалистичким државама. Упоредно управно право је предмет проучавања и код нас посебно у Институту за упоредно право у Београду, али ваља истаћи да је овај зборник први пут дао један целовитији упоредни приказ већег броја института управног права у социјалистичким земљама. Објављени чланци у овом зборнику су следећи: Наука управног права (J. StaroŃciak); Нормативна делатност управе (J. StaroŃciak); Дефиниција управе и управног права (R. Malinowski); Теорија извора управног права (K. Sobczak); Основна начела социјалистичке државне организације (Z. Leonski); Централни органи управе (E. Ochendowski); Проблеми територијалне поделе (Z. Leonski); Развој регионалног управног апарата (Z. Leonski); Регионални представнички органи и систем органа који су им припојени (Z. Leonski); Други субјекти регионалне управе (E. Ochendowski); Самоуправљање и социјалистичко друштво (E. Ochendowski); Службеници управе (J. Letowski); Облици и методи делатности управе (J. StaroŃciak); Институту управног поступка. Основни проблеми (K. J. JendroŃska — J. JendroŃska); Институту општег управног поступка (K. J. JendroŃska — J. JendroŃska); Институту извршног поступка у управном поступку (K. J. JendroŃska — J. JendroŃska); Институту прекршајног поступка (K. J. JendroŃska — J. JendroŃska); Контрола делатности управе (J. Borkowski); Материјална одговорност државе (E. Letowska); Државна предузећа у социјалистичким земљама (T. Rabska); Учешће колектива социјалистичких предузећа у управљању народном привредом (T. Rabska — Z. Rybicki); Правни облици удруживања државних предузећа (L. Bar); Правни облици управљања народном привредом (A. Chelmonski); Привредна арбитража у европским социјалистичким земљама (A. Stelmachowski); Положај грађанина у режиму услуга које пружају службе управе (T. Kuta) и на крају Питања преображаја организације и метода делатности управе (J. StaroŃciak).

Само навођење наслова објављених чланака у овом зборнику указује од колике је користи за упоредно упознавање појединих института управног права социјалистичких земаља консултовати овај зборник. Сваки од објављених чланака заслужује пажњу. Корист је утолико већа што су писци веома савесно консултовали и законодавство и расположиву правну литературу европских социјалистичких земаља и на једном месту упоредно проучавали развој низа института управног права у социјалистичким земаљама. Указујући на значај овог успелог зборника за упоредно проучавање социјалистичког управног права било би пожељно да се не стане са овим зборником. Поред до сада развијеног рада нашег Института за упоредно право као и осталих института права у другим социјалистичким земаљама, можда би било целисходно тражити решење за системско повремено издавање зборника, који би уз учешће и сарадњу правника из свих социјалистичких земаља, упоредно приказивали актуелне институте свих грана права, пратили њихов развој и указивали на сложене проблеме који се појављују у теорији и пракси социјалистичког права.

Др Драгаш Б. Денковић

Др. Момчило Зечевић: СЛОВЕНСКА ЉУДСКА СТРАНКА И ЈУГОСЛОВЕНСКО УЈЕДИЊЕЊЕ. Институт за савремену историју и НИП Export-press, Београд 1973.

Наша историографија упорно повећава сазнања о југословенском уједињењу. Задуго тек полуосветљени или, чак, незапажени видови и чиниоци тог капиталног збивања постају предмети научне обраде. И на том пољу, наставља се науци својствено стремљење ка употпуњавању истине и, сходно томе, савладавање извесних, повремено неминовних па и дуготрајних, теснаца и једностраности. А њих је, ипак, подоста. Још увек су недовољни историографски увиди у поједине националне и политичке струје и финесе њихова тока у борби за уједињење. Али и они се постепено шире. Да је то тако потврђује, између осталог, и недавно објављена студија „Словенска људска странка и југословенско уједињење“, чије је писац др Момчило Зечевић. Она чини део напора да се научно допре до нових а примарних подробности о југословенском ујединитељском процесу, његовим противречностима, основама и условима. У том процесу, Словенска људска странка — словеначка буржоаско-клерикална политичка формација — заузела је и, уз повремена посустајања, одржала значајно место.

Анализом бити и лица и наличја пројугословенских операција те странке, коју је извршио др Момчило Зечевић, захвата се, уствари, и главнина пресудних страначких таласања на словеначкој политичкој сцени од 1917. до 1921. Њихов највећи и најупечатљивији део тада је подстицан успоном национално-ослободилачке свести словеначког народа и очвршћаванем уверењем његових водећих снага да зри време за досезање националне слободе. Искazuјући — на свој начин — баш то, споменуто студија успешно разјашњава околности под којима се Словенска људска странка — најснажнији политички чинилац Словеније тога доба — ослобађала уврежене наклоности према аустројугословенству и приводела радикалном програму југословенског државног уједињења. Узрочност тог и таквог преобраћања Словенске људске странке, излаже се с обзиром на дејство покретних догађаја и целину словеначког страначког живота у последњим двама годинама првог светског рата. Отуда се — на страницама те студије — тадашње мене југословенске политике словеначког клерикализма распознају рељефно и, надасве, у својој вишеструкој условности.